

“Fala inanma faldan geri kal(ma)” / Ergün Özalp

Bu yazımızda , dönem dönem herkesin ilgisini çeken falcılık konusunu, astrolojiyi ele alıyoruz.Sürekli kumar oynayanlar,lottoya para yatıranlar ya da, “ sarışın, mavi gözlü” peşinde dolaşarak hayallerini gerçekleştirmek isteyenler çoktur. Ama , birde bu insanların hayallerini yönlendiren ve bunları besleyen kaynaklar vardır. Basında ve medyanın her yayınında bunların yeni bir örneğini görebilirsiniz.Astroloji –falcılık (Almanca Horoskop) köşeleri ve programları belki de, bunlardan en masum ama yaygın olanıdır.

Genellemelere dayanan ve insanın zayıf noktalarını hedef alan falcı ya da astrolog yorumlarının, en az %25 ‘inin isabet etme olasılığı vardır.Ve bu, neredeyse tavlada ilk atışta düşüş tutturma olasılığına yakın bir orandır .”Akrep burcu erkeği bu ay zengin olabilir, güzel bir bayanla tanışabilirsiniz”ya da, “yay burcu kadını özgürlüğü sever , sevdiği metal altındır,altın gerdanlıkla onun gönlünü kazanabilirsiniz, boğa kadını kendi burcundan olanlarla uyumlu ilişki sürdürebilir “vb fal yorumları, yaşadığımız toplum ve piyasa ilişkileri içinde, alıcı bulduğu gibi satıcı da bulabilir ve bu genelleme ve tahminlerden bazılarının tuttuğuna da tanık olabilirsiniz.Ama ya tutmayanlar! Bu tür palavraları yazanları arayıp da “Yahu kardeşim bu yalanları yazarak , benim hayallerimle, aile yaşamımla niçin oynuyorsun?” diye hesap sorduğunuz oluyor mu ?

Atalarımız binlerce yıl önce,açlık, savaş,deprem,sel,hastalık vb . birçok dünya olayının ve güneş ve ay tulması gibi astronomik olayların sebebini, üstün güçlere ilâhlara, yıldızlara dayandırıyordu.Bu olayları kontrol eden yıldız- tanrılar olarak da, ancak gözüyle görebildiği ve hareketini saptayabildiği,Güneş ve Ay,Merkür,Venüs,Mars,Jupiter, ve Satürnü ön plana çıkarmıştı.Uzak yıldızların hareketsiz olduğu sanılıyordu.Ekim zamanlarını ve iklimi önceden hesaplamak; ziggurat ya da piramitlerdeki gözlemci rahipler, tarafından yaklaşık dörtbinyıl önce Babil’de , Mısır’da keşfedilmişti..Ama zamanla bu gözlemlerin sonuçları,tanrıların olaylar hakkındaki istek ve kararları olarak ;kral ve kraliçenin doğumları, evlenme ve boşanmaları, savaşlardaki galibiyet ve yenilgileriyle bağdaştırıldı, uyumlu kılındı.İyiye ya da kötüye yormalar, kısaca gaipten haber vermeler başladı. Astroloji, işte böyle doğdu, O dünyanın “tepsi gibi düz ve öküzün boynunda durduğu” inancının eğemen olduğu bir dönemin ürünü ve kalıntısıdır.

Galileo,Kepler, Newton gibi bilim adamlarının Rönesans döneminde , 17.yy’ da gök cisimlerinin hareketlerini önemli ölçüde açıkladığı yıllarda,astrolojinin, falcılığında havası sönmeye başladı.Astronomi , astrolojiden ayrıldı.Gerçek bilimciler, gökteki cisimlerinin hareketinin yasalarıyla , insan ilişkilerini ve toplumu yöneten yasaların birbirleriyle bir ilgisinin olmadığını ortaya çıkardılar.

Günümüzde de astroloji, Güneşin bir yıl boyunca sabit varsayılan Koç, Boğa, İkizler,Yengeç,Aslan,Başak,Terazi,Akrep,Yay , Oğlak,Kova,Balık takımyıldızları kümesini dolaşmasına , ve burç adı verilen bu 12 yıldız kümesinin doğum tarihinizdeki güneşe göre konumlanışına dayanıyor. Doğduğumuz günde , güneş hangi burçta ise, o bizim burcumuz oluyor , o andaki gezegen ve yıldız konumlarının bugünkü yaşamımız üzerindeki etkileri üzerinden yorum yapılıyor.Oysa bilimin,astronominin kabul ettiği gerçeğe göre, ne dünyamız ve güneş sitemimiz ve diğer yıldızlar ne de galaksimiz, ve diğer galaksiler aynı yerde değildir, hepsi hareket halinde ve birbirlerinden uzaklaşmaktadır.Yanımızdan geçen bir Tır kamyonun, ya da bir gökdelenin çekim kuvvetinin üzerimizdeki etkisinin, bize en yakın yıldızlardan sayılan, kutup yıldızının çekim kuvvetinden kat kat fazla olduğunu biliyor musunuz? Yıldız ve galaksiler bizden çok uzaktalar ve yakınımızda bulunan eşya ve insanlar, bize onlardan çok daha fazla etkide bulunurlar.

Yıldız falı dışında, ayrıca değinme gereği duymadığımız fal türleride mevcuttur. Kelt geleneğindeki inanıştan kaynağını alan ve ağaç isimlerini sembol seçen “ağaç falı”, doğum tarihindeki rakamların toplamı sonucu oluşan sayının yorumuyla yapılan “sayı falı” ve kahve telvesinin fincanda yarattığı şekillerin yorumu üzerinden yapılan “kahve falı” gibi fal çeşitlerinin tümü; yıldız falı-horoskop kapsamında görülmelidir.

Bilimsel bir temeli olmayan karar ,öngörü ve hayaller; bizi gerçeklerden ve yaşadığımız dünyadan kopararak, yanlışlara kaynaklık ediyor ve sonu hüsrarla sonuçlanan olaylara yolaçıyor.

En iyimser bir yorumla,fala ve falcıya inanan kişiler; belki de dünyada kolayca kavrayamadıkları ya da karar vermekte zorlandıkları bir konuda, kendilerine bir dayanak ve sığınak arıyorlar.Ve bir şekilde de umutlarını taze tutmak istiyorlar.Falcılar da bu noktada devreye girerek, “hoş ve boş” laflarla bu boşluğu doldurarak “sosyal hizmet” görüyorlar.

Astroloji ile astronomi arasındaki ayırım çizgisi, falcılığın bilim dışı karakteri bilindikten sonra; eş -dost toplantılarında , yılbaşı ve doğum günü partilerinde fal baktırmanın geleneksel bir eğlence olarak zararlı olmadığı düşüncesindeyiz.

Sonuçta halkımız sağduyusuyla, “*fala inanma faldan geri kalma*” ,”*falın fallanmış ...G ...ün. kıllanmış.....!*” vb. tekerlemeler ve tiye almaları; bu sorunu eğlencelik bir düzeye çekerek çözme yeteneği göstermiş görünüyor.

Nisan 2004 / arkadaş